

ДОГОВОР ЗА ИНТЕРКОНЕКЦИЈА

2022

пomeѓу

ГА-МА АД

и

**Булгартрансгаз
ЕАД**

за

одредување на условите, оперативните процедури и одредби во врска со испораката на природен гас на точката на интерконекција на македонско-бугарската граница на ТИ Кустендил (БГ)/Жидилово (МК)

Член 1 – Дефиниции и толкување

1.1 Дефиниции

Термините што се користат во овој ДИ ќе го имаат значењето како што следува:

Договор (Договор за интерконекција, ДИ) се однесува на овој договор за интерконекција со сите наведени Анекси.

Распределена количина е количината на гас што се припишува на пар корисници на мрежата од страните како внесување и преземање, со цел да се одреди нивната дневна количина на нерамнотежа.

Заедничко решение за размена на податоци значи заедничка мрежа за податоци, протоколи за размена на податоци и формати на податоци за електронската комуникација.

Доверливи информации се условите на овој договор и сите информации дадени и примени од страните во усна или писмена форма според условите на овој договор, како и во врска со влегувањето во и/или извршувањето на овој договор.

Потврдена количина е количината на природен гас што е потврдена за пренос на денот за гас на ТИ, земајќи ги предвид номинираните количини за тој ден од двете страни на ТИ и процесот на совпаѓање што се користи за споредување и усогласување на количината на природен гас што ја бараат корисниците на мрежата да се транспортира на ТИ.

Последователна загуба е секоја индиректна загуба, настаната во рамките на или како резултат на овој Договор (или престанок на истиот), која не настанала како резултат на самата повреда, туку поради крајниот или последователниот резултат на повредата.

Договорна страна е секоја страна со која што некоја од страните разменува податоци за целите на спроведување на регулативата (ЕЗ) бр. 715/2009, освен ако не е поинаку утврдено во овој договор.

Дневна билансна позиција (ДБП) е количина пресметана на дневна основа, за секој ден Д за гас од периодот на спроведување на постапката за распределување на оперативната билансна сметка (ОБС). Пресметката на ДБП за одреден ден за гас Д се изведува според следнава формула:

$$DBP^D = TDAQ^D - Q_M^D$$

Каде што:

Q_M^D е измерената количина, изразена во kWh на физичкиот проток низ ТИ за време на денот Д за гас;

$TDAQ^D$ - вкупно дневна распределена количина во двете насоки на ТИ, за време на денот Д за гас, изразен во kWh.

Страна-испорачател е страната што физички го испорачува природниот гас на ТИ.

Притисок на испорака е притисокот на гасот испорачан на точката на интерконекција, измерен и снимен на мерните текови на ГМС Жидилово.

Температура на испорака е температурата на гасот испорачан на точката на интерконекција и измерена и евидентирана на мерните текови на ГМС Жидилово.

ДЕЛОРД (DELORD) е документ за нарачка за испорака според Edig@s.

ДЕЛРЕС (DELRES) е документ за одговор на испорака според Edig@s.

Спор е секој спор, контроверзија или тврдење што произлегува од или во врска со овој Договор или операциите извршени според овој Договор, вклучувајќи го и секој спор за валидноста, толкувањето, извршливоста, раскинувањето или прекршувањето на овој Договор.

Итни работи се сите активности и работи што страната, дејствувајќи како разумен оператор, ги смета за неопходни и разумни во случај на вонредна состојба.

Вонредна состојба значи секој настан или околност или комбинација на настани и околности што се појавиле или може да се појават и кои според разумното мислење на страните негативно влијаат (или можат негативно да влијаат) на безбедноста или оперативниот интегритет на преносниот систем на БУЛГАРТРАНСГАЗ или ГА-МА или некој дел од нив, или што резултира со ризик за безбедноста на животот, имотот или животната средина и (каде што тоа го бара контекстот) ги вклучува настанот или околностите што довеле до таква вонредна состојба.

Објекти се објектите на на БУЛГАРТРАНСГАЗ и ГА-МА.

- „**Објекти на БУЛГАРТРАНСГАЗ**” се цевководи, фрлач на УИГ (уред за инспекција на гасоводот), блок вентилни станици и слична опрема лоцирана на бугарската страна, вклучувајќи компресорски станици, контролна соба SCADA управувана и/или контролирана од БУЛГАРТРАНСГАЗ (или од трета страна која дејствува во име на БУЛГАРТРАНСГАЗ) којашто е потребна или служи за да овозможи физички проток на природен гас низ ТИ.
- „**Објекти на ГА-МА**” се цевководи, фрлачи на на УИГ (уред за инспекција на гасоводот), приемници на уредот за чистење цевки, мерни станици за гас, блок вентилни станици и слична опрема лоцирана на македонската страна, вклучително и контролната соба SCADA управувана и/или контролирана од ГА-МА (или од трета страна која дејствува во име на ГА-МА) којашто е потребна или служи за да овозможи физички проток на природен гас низ ТИ.

Предвидена GCV (бруто-калориска вредност) во нормална состојба е просечна GCV, пресметана во ГМС Жидилово користејќи ISO 6976, на денот за гас Д-2, непосредно пред денот за гас Д-1 на кој се одвива процесот на совпаѓање за засегањето ден за гас (Д). Предвидената GCV во нормална состојба е изразена во kWh/Nm³ (референтна температура на согорување 25°C, референтна температура на волумен 0°C).

Насока на проток е физичката насока на проток на природен гас од Бугарија кон Северна Македонија.

Гас- ден е периодот од 6:00 часот по средноевропско време до 6 часот по средноевропско време следниот ден. Референтниот датум на секој ден за гас е датумот на календарскиот ден на кој започнува денот за гас.

Мерна станица за гас на ТИ Кустендил (БГ)/Жидилово (МК) (во натамошниот текст: Гасна мерна станица или ГМС Жидилово) е гранична мерна станица што ја поседува и со која управува ГА-МА. ГМС Жидилово е дизајнирано, изградено и управувано во согласност со спецификациите на дизајнот и работните стандарди и процедури, во согласност со практиката на добра и претпазлива индустрија за гас, според меѓународните стандарди (на пример, EN и ISO) и во согласност со сите закони, правила и прописите на секој орган што има надлежност над него. ГМС Жидилово ќе се користи за мерење и/или одредување на количината и квалитетот на гасот што се доставува физички од Бугарија во Северна Македонија и квалитетот на гасот што се испорачува комерцијално од Северна Македонија во Бугарија.

Количина на гас изразена во енергетски единици (kWh) е енергетска содржина на даден волумен на гас пресметана како производ од волуменот на гасот изразен во нормални референтни услови ($t = 0^{\circ}\text{C}$) без децимали (скратени, не заокружени), помножени според бруто-калориската вредност (25/0), изразена во нормални референтни услови, со 6 децимали.

Година за гас е периодот што започнува во 06:00 часот по средноевропско време на 1-ви октомври секоја календарска година, што завршува во 06:00 часот по средноевропско време на 1-ви октомври следната календарска година.

Бруто (супериорна) калориска вредност (GCV (25/0)) при нормални референтни услови се пресметува за вистински гас според ISO 6976 земајќи ги предвид нормалните референтни услови и референтната температура на согорување од 25°C . Бруто калориската вредност се изразува во kWh/Nm³. Овие податоци ќе се применуваат помеѓу страните при извршување на сите должности како што е пропишано во овој Договор.

За пресметка на енергија, GCV во kWh/Nm³ се користи со заокружување на 6 децимали, со заокружување нагоре ако седмата децимала е 5 или повеќе, и со заокружување надолу ако седмата децимала е 4 или помалку.

Бруто (супериорна) калориска вредност (GCV (25/20)) при стандардни референтни услови се пресметува за вистински гас според ISO 6976 земајќи ги предвид стандардните референтни услови и референтната температура на согорување од 25°C . Бруто калориската вредност е изразена во kWh / Sm³.

Јаглеводородна точка на росење значи температура на која јаглеводородите во гасот почнуваат да кондензираат при одреден притисок.

Иницирачки системски оператор е страната која го започнува процесот на совпаѓање со испраќање на потребните податоци до системскиот оператор за совпаѓање. За целите на овој Договор, ГА-МА е иницирачкиот системски оператор.

Точка на интерконекција Кустендил (БГ)/ Жидилово (МК) или ТИ ја означува интерконекцијата помеѓу системот за пренос на БУЛГАРТРАНСГАЗ и преносниот систем на ГА-МА на македонско-бугарската државна граница во близина на Кустендил (БГ) и ЖХидилово (МК). Мерењето и/или определувањето на количините и квалитетот на гасот испорачани на оваа ТИ се изведува на мерната станица Жидилово.

Принцип на „Помало правило“ значи дека во случај на различно-обработени количини од двете страни на ТИ, потврдената количина ќе биде еднаква на помалата од двете обработени количини.

Ограничен опсег (LR) е дозволен опсег на вредности на вкупната билансна позиција (ВБП).

Процесот на совпаѓање значи процес на споредување и усогласување на обработени количини на корисниците на мрежата од двете страни на ТИ, што ќе резултира со потврдени количини за корисниците на мрежата. Номинациите дадени од корисниците на мрежата се изразени во kWh/ден за време на процесот на совпаѓање.

Системски оператор за совпаѓање е страната што го изведува процесот на совпаѓање и го испраќа резултатот од процесот на совпаѓање до иницирачкиот системски оператор. За целите на овој Договор, БУЛГАРТРАНСГАЗ е системски оператор за совпаѓање.

Измерената количина значи количина на гас што ГА-МА ја одредува од опремата за мерење во ГМС Жидилово што физички протекла низ ТИ по временски период.

Месецо за гас е период кој започнува во 6:00 часот по средноевропско време на првиот ден од календарскиот месец и завршува во исто време на првиот ден од следниот календарски месец.

Природен гас или гас е мешавина од јаглеводороди (главно метан) и незапаливи компоненти во гасовита состојба, подготвени за пренос на гасоводот.

Корисник на мрежа е физичко или правно лице кое има капацитет за пренос при ТИ, врз основа на договор за транспорт склучен или со БУЛГАРТРАНСГАЗ и/или ГА-МА. На секој корисник на мрежа му е доделен единствен идентификациски код (код на корисник на мрежа) од соодветниот оператор.

Код на корисник на мрежа претставува единствен код за идентификација доделен од операторот на регистриран корисник на мрежа, за да се користи за идентификација во процедурите и системите управувани од операторот.

Нормален кубен метар е количината на гас која на температура од 0°C и апсолутен притисок од 1.01325 бари, во отсуство на водена пара, зафаќа волумен од еден кубен метар (1m³).

Нормалните референтни услови за температура, притисок и влажност што треба да се користат за мерење и пресметки на природен гас се 273,15 K (= 0°C) и 101,325 kPa (= 1,01325 бари (апсолутен)) за вистински сув гас.

Оперативна билансна сметка (ОБС) е заедничка сметка каде што се евидентира дневната билансна позиција на двете TSO при ТИ. ГА-МА е одговорна за пресметување на дневната билансна позиција на дневна основа и на вкупната билансна позиција и соодветно ажурирање на оперативната билансна сметка.

Пар на корисници на мрежа значи заедничкото опслужување, во согласност со соодветниот пренос.

Обработената количина значи количина на природен гас проценета од страните, која ги зема во предвид номинацијата на корисникот на мрежата (ре-номинација) и договорните одредби согласно дефинираното според релевантниот договор за транспорт;

Разумен и претпазлив оператор се користи за да се опише стандардот на грижа што треба да го оствари страната во извршувањето на своите обврски, а тоа пак значи степенот на вештина, трудољубивост, претпазливост и предвидливост што разумно и вообичаено би се очекувале од квалификуван и искусен оператор на гасовод во согласност со сите важечки закони применливи во ист тип на преземања под исти или слични околности и/или услови со должно внимание за интересите на другата страна во овој Договор со приоритет за безбедноста и стабилноста на објектите.

Страна-примател е страната што физички го прима природниот гас на ТИ.

Претставник е лице овластено да дејствува во име на ГА-МА, БУЛГАРТРАНСГАЗ или корисник на мрежата.

Работите за поправка ги подразбираат сите активности и работи неопходни со цел да се обезбеди дека објектите на страните функционираат на безбеден начин во согласност со добрите индустриски практики;

Обратна насока на проток е нефизичка (комерцијална) насока на проток на природен гас спротивна на насоката на протокот.

Закажано одржување се активностите за одржување планирани да се спроведат во објектите следната година и кои се поднесени од секоја страна до другата страна за да помогнат при планирањето и распоредот за испорака на природен гас за одредена година за гас.

Стандардните референтни услови за температура, притисок и влажност што треба да се користат за мерење и пресметки на природен гас се 293,15 K (= 20 ° C) и 101,325 kPa (= 1,01325 bar (апсолутен)) за вистински сув гас.

Стандарден кубен метар е количината на гас која на температура од 20°C и апсолутен притисок од 1.01325 бари, во отсуство на водена пара, зафаќа волумен од еден кубен метар (1 м³).

Разликата во управувањето подразбира разлика помеѓу вкупните потврдени количини во двете насоки и измерената количина на ТИ за денот за гасот.

Вкупна билансна позиција (ВБП) значи вистинска акумулација на ДБП во последователен број на денови за гас. Пресметката на ВБП за секој ден за гас Д од периодот на спроведување на постапката за распределба на ОБС, се врши на следниов начин:

1. За првиот ден за гас Д од спроведувањето на постапката за распределба на ОБС, ВБП е поставен еднаков на ДБП пресметан за овој ден за гас Д.
2. За секој нареден ден за гас Д и до (и вклучително) последниот ден за гас од периодот на спроведување на постапката за распределба на ОБС, ВБП за денот за гас Д се пресметува како алгебарска сума на ВБП на денот на гас Д- 1 и ДБП за засегнатиот ден за гас.

Позитивна ВБП покажува дека БУЛГАРТРАНСГАЗ е задолжен кон нулта билансна состојба, со количина еднаква на апсолутната вредност на ВБП. Негативна ВБП покажува дека ГА-МА е задолжена кон нулта билансна состојба, со количина еднаква на вредноста на ВБП.

Вкупна дневна распределена количина (TDAQD) е количината дефинирана како:

$$TDAQ^D = \sum_i Q_{Al,F,i}^D - \sum_j Q_{Al,R,j}^D$$

Каде што:

- $Q_{Al,F,i}^D$ е распределената количина, изразена во kWh за даден пар (i) од NU во насока на напредниот тек, за време на денот за гас Д;
- $Q_{Al,R,j}^D$ е дистрибуирана количина, изразена во kWh за даден пар (j) NU во насока на обратен проток, за време на денот за гас Д.

Транспортни услуги подразбира транспорт на природен гас преку објектите, вклучувајќи ги сите потребни услуги за таквиот транспорт.

Незакажано одржување; значи план за одржување што не се смета за закажано одржување и итни работи;

Водна точка на росење значи температура на која водата испарува во гас и почнува да кондензира при одреден притисок.

1.2 Толкување освен ако не е поинаку утврдено во Договорот:

а) термините „овде“, „од него“, „за тоа“ и слични зборови се однесуваат на овој Договор и на некои од членовите или Анексите или пак некоја друга поделба на овој Договор;

б) упатувањата на "Член" или "Анекс" се однесуваат на членовите или Анексите од овој Договор;

в) упатување на договор, закон, статут, уредба, регулатива или друг правен инструмент, ќе се толкува како упатување на таков договор, закон, статут, уредба, регулатива или друг правен

инструмент, бидејќи истиот може да се измени, дополни, обнови, додели или повторно усвои повремено;

- г) големите букви, поими, фрази и кратенки што се користат посебно во некој Анекс ги имаат значењата наведени во таквиот Анекс;
- д) освен ако не е поинаку наведено, во случај на несогласување помеѓу која било одредба од овој Договор и неговите Анекси, преовладуваат одредбите од овој Договор;
- ѓ) насловите и поднасловите нема да влијаат врз креирањето или толкувањето на овој Договор;
- е) „лице“ се толкува како упатување на секој поединец, фирма, компанија, корпорација, влада, држава или агенција во држава или кое било здружение или партнерство (без разлика дали има или нема посебен правен карактер) на две или повеќе од претходно наведеното, и освен ако контекстот поинаку не бара, упатувањето на лице ги вклучува неговите дозволени наследници и назначени лица.

Член 7 – Деловни правила

7.1 Подесување и ажурирање на мрежата на корисници

Редовно и што е можно поскоро, но пред новиот корисник на мрежата да го испланира преносот, соодветно ќе се дискутира за кодовите на новиот корисник на мрежа за системот за пренос на БУЛГАРТРАНСГАЗ и/или системот за пренос на ГА-МА:

- ГА-МА ќе му го соопшти на БУЛГАРТРАНСГАЗ списокот со кодови на кориснички мрежи (според Анекс 1А), кои корисниците на мрежата ќе ги користат за номинирање количини на гас за транспорт во системот за пренос на ГА-МА. Кодовите за корисниците на мрежата ги дава ГА-МА. Во случај да му биде доделен код на корисник на мрежа и таквиот корисник на мрежа ја откаже својата резервација или важи важноста на договорот за резервација, овој код нема да му се додели на друг корисник на мрежа. Доколку тој оригинален корисник на мрежата го резервира капацитетот повторно, соодветниот код ќе се прераспредели; додека
- БУЛГАРТРАНСГАЗ ќе ѝ го соопшти на ГА-МА списокот на мрежни кориснички кодови (според Анекс 1Б), што ќе ги користат корисниците на мрежата за номинирање количини на гас за транспорт во системот за пренос на БУЛГАРТРАНСГАЗ. Кодовите за корисниците на мрежата ги дава БУЛГАРТРАНСГАЗ. Во случај кодот да му е доделен на корисник на мрежата и таквиот мрежен корисник ја откаже својата резервација или истече важноста на договорот за резервација, овој код нема да му биде доделен на друг корисник на мрежата. Доколку тој оригинален корисник на мрежата го резервира капацитетот повторно, соодветниот код ќе се прераспредели.

7.2 Постапка на совпаѓање

- а) Корисниците на мрежата активни на двете страни на ТИ имаат право да поднесат номинации за kWh за денот за гас Д најдоцна до 14:00 по централно европско време на денот за гас Д-1.
- б) Најдоцна 45 минути по истекот на рокот за номинација/ре-номинација, ГА-МА ќе ја испрати до БУЛГАРТРАНСГАЗ пораката DELORD според форматот Edig@s-XML во врска со обработените количини за испорака/преземање за денот за гас Д на ТИ од

страна на паровите на мрежни корисници. Обработените количини се прифаќаат да бидат подеднакво распределени по часови за време на Денот за гасот Д.

- в) БУЛГАРТРАНСГАЗ ќе спроведе постапка за совпаѓање на обработените количини за испорака/преземање на ТИ по парови на мрежни корисници и во рок од 45 минути по приемот на пораката под точка б) ќе се испрати порака DELRES до ГА-МА според Edig @s-XML формат. Ако постои разлика во обработените количини од двете страни на ИС, тогаш ќе се применува Принципот на „помалото правило“.
- г) До 16:00 часот по централно-европско време, на денот за гас Д-1, страните ќе ги известат своите корисници на мрежата за потврдените количини.
- д) Страните ќе ги известат своите корисници на мрежата за потврдените количини, најдоцна два часа по целиот час по повторното номинирање на корисниците на мрежата.
- ѓ) Корисниците на мрежата активни од двете страни на ТИ ќе имаат право повторно да номинираат помеѓу 14:00 по централно-европско време на денот за гас Д-1 и 03:00 по централно-европско време на денот за гас Д. Страните ќе започнат циклус на ре-номинација во почетокот на секој час, помеѓу 15:00 по централно-европско време на денот за гас Д-1 и 03:00 по централно-европско време на денот за гас Д. За време на секој циклус на ре-номинација, ќе се применува постапката за известување и совпаѓање според б), в), г) и д).
- е) Во случај повторната номинација да биде одбиена од системскиот оператор за пренос, страните ќе ја користат последната потврдена количина на корисникот на мрежата, доколку ја има.
- ж) Во случај ГА-МА да не ги испратила обработените количини (ДЕЛОРД) за денот за гас Д до БУЛГАРТРАНСГАЗ, до истекот на рокот наведен во став б) погоре, тие ќе бидат земени предвид од БУЛГАРТРАНСГАЗ, кои се еднакви на последните потврдени количини на корисниците на мрежата, за спроведување на процесот на совпаѓање.
- з) Во случај ГА-МА да не ги испратила преработените количини (ДЕЛОРД) за денот за гас Д до БУЛГАРТРАНСГАЗ, во даден циклус на ре-номинација до истекот на крајниот рок наведен во став ѓ) погоре, БУЛГАРТРАНСГАЗ ќе ги земе предвид последните обработени количини за денот за гас Д, при спроведување на процесот на совпаѓање, кои биле испратени од ГА-МА до БУЛГАРТРАНСГАЗ.
- с) Во случај БУЛГАРТРАНСГАЗ да не ги испратила потврдените количини (ДЕЛРЕС) како резултат на процесот на совпаѓање на номинацијата за денот за гас Д до ГА-МА, сè до истекот на рокот наведен во став в) погоре, потврдените количини (DELRES) се сметаат за еднакви на последните потврдени количини на корисниците на мрежата.
- и) Во случај БУЛГАРТРАНСГАЗ да не ги испратила потврдените количини (ДЕЛРЕС) за денот за гас Д до ГА-МА во даден циклус на ре-номинација, до истекот на рокот наведен во став ѓ), последните потврдени количини (ДЕЛРЕС) ќе се сметаат за потврдени количини (DELRES) за тој циклус на ре-номинација, како резултат на процесот на совпаѓање.

- ј) За избегнување на сомнеж ГА-МА и БУЛГАРТРАНСГАЗ за соодветни цели ја земаат предвид само последната номинација/ре-номинација поднесена во роковите споменати погоре.
- к) Процесите за совпаѓање според Член 7.2 се изведуваат во согласност со барањата за заедничко решение за размена на податоци утврдени во Член 21. (2)(а) од Регулативата (ЕУ) №2015/703 и се изведуваат со помош на Edig@s-XML форматот на податоци и протокол за комуникација AS4.

Датотеката Excel, како што е дадена во формата во Анексите 2 и 3, ќе се користи привремено само во случај на неуспех на горенаведеното главно решение за размена на податоци. Датотеките на Excel се разменуваат преку е-маил и во случај таа опција да не биде достапна, ќе се користи факс.

Член 8 - Распределба

8.1. Во однос на распределбата на количините на гас, БУЛГАРТРАНСГАЗ и ГА-МА воспоставуваат постапка за распределба со која се обезбедува конзистентност помеѓу распределените количини од двете страни на ТИ. Оваа постапка за распределба ќе се заснова на Оперативната билансна сметка (ОБС), наведена подолу.

8.2. Според процедурата за распределба на ОБС, количината на природен гас распределена за денот за гас Д на пар корисници на мрежа при ТИ е еднаква на количината на природен гас потврдена за испорака/преземање, за тој ден за гас Д, на споменатиот пар на корисници на мрежа, според Член 7.2

$$Q_{A1,F,i}^D = Q_{C,F,i}^D \text{ и}$$

$$Q_{A1,R,j}^D = Q_{C,R,j}^D ,$$

При што:

$Q_{C,F,i}^D$ е потврдена количина, за даден пар (i) корисници на мрежа во насока на протокот, за време на денот за гас Д;

$Q_{C,R,j}^D$ е потврдената количина, за даден пар (j) мрежни корисници во насока на обратен проток, за време на денот за гас Д;

$Q_{A1,F,i}^D$ е доделената количина, на даден пар (i) на корисници на мрежа во насока на протокот, за време на денот за гас Д;

$Q_{A1,R,j}^D$ е количината, за даден пар (j) корисници на мрежа во насока на обратен проток, за време на денот за гас Д.

8.3. Постапката за распределба на ОБС не се применува во случај кога:

8.3.1. Притисокот не е во согласност со барањата на Член 6.1 и страните не се во можност да ги извршуваат своите дневни номинации, освен ако страните не се согласат поинаку на оперативен начин

8.3.2. Се спроведуваат одредбите од став 9.3, точка (б);

8.4. За секој ден Д, кога е во сила некој од условите во став 8.3, дневната измерена количина се распределува на паровите на NU пропорционално со нивните потврдени количини во двете насоки на ТИ. Постапката за распределба на ОБС повторно ќе се примени следниот ден Д+1 по денот Д во кој сите услови од став 8.3 повеќе не се во сила, освен ако двете страни меѓусебно

не се согласат да ја одложат примената на ОБС за одреден период. Пропорционално-распределените количини се пресметуваат со користење на следните формули:

Во насока на протокот:

$$Q_{Al,F,i}^D = Q_{C,F,i}^D + Q_{SD}^D * \frac{Q_{C,F,i}^D}{\sum_i Q_{C,F,i}^D + \sum_j Q_{C,R,j}^D}$$

Во обратна насока на протокот:

$$Q_{Al,R,j}^D = Q_{C,R,j}^D - Q_{SD}^D * \frac{Q_{C,R,j}^D}{\sum_i Q_{C,F,i}^D + \sum_j Q_{C,R,j}^D}$$

Каде што:

Q_{SD}^D е управувачката разлика во текот на денот Д:

$$Q_{SD}^D = Q_M^D - \sum_i Q_{C,F,i}^D + \sum_j Q_{C,R,j}^D$$

Секој ден за кој се применува „pro-rata“ (пропорционална) постапката за распределба, се ажурира

ОБС со пресметување на ВБП, земајќи ја предвид ДБП што е еднаква на нула (0).

8.5 Индикативната распределба на количините на природен гас се спроведува од страна на БУЛГАРТРАНСГАЗ и се испраќа до ГА-МА преку ALOCAT порака според форматот Edig@s- XML, за секој пар на корисници на мрежа, секојдневно до 10:00 часот по средноевропско време за претходниот ден за гас (според Анекс 4).

Датотеката Excel, како што е дадена во формата во Анекс 4 ќе се користи привремено само во случај на неуспех на горенаведеното главно решение за размена на податоци. Датотеката Excel се разменува преку е-маил и во случај таа опција да не е достапна, ќе се користи факс.

Член 9 – Оперативна билансна сметка

9.1. Страните ќе се стремат да постигнат еднаквост помеѓу потврдените количини и фактички измерените количини на ТИ, со цел да ја одржат ВБП што е можно поблиску до нула и да се осигураат дека ограничениот опсег наведен во став 9.2 не е нарушен.

9.2. Ограничениот опсег се одредува со неговата долна гранична вредност, која е поставена на – 2 400 000 kWh и неговата горна гранична вредност која е поставена на 2 400 000 kWh. Долната и/или горната вредност на опсегот може да се промени по меѓусебен договор на БУЛГАРТРАНСГАЗ и ГА-МА.

9.3. Доколку Страните оперативно се согласат, може да се примени еден од следниве членови:

(а) привремено проширување на границите на опсегот за одреден број последователни денови за гас. Експанзијата на ОБС може да се побара или пред крајот на денот за гас Д, кога ќе стане

јасно дека ќе има таква ситуација (така што потребните дејствија се преземаат во догледно време), или откако ќе заврши денот за гас Д и точните количини кои ги надминуваат границите на ОБС се веќе познати. Барањата и одобрувањата за такво времено проширување

на ограничувањата на ОБС ќе се достават до другата страна во писмена форма по е-маил. Сите дополнителни информации може да се разјаснат однапред преку телефон. Е-маилот треба да содржи предложен рок во кој страната барател ќе ги вложи сите напори да ја врати

ВБП во нормалните граници на ОБС наведени во став 9.2. Одобрувањата треба да ги добие страната барател пред 9:00 по средноевропско време на денот за гас Д+1, со цел да се почитуваат роковите за распределба на количините. Двете страни ќе ги назначат своите претставници и нивните информации за контакт (е-маил адреси, телефонски броеви и имиња доколку се применливи), овластени да бараат и одобруваат привремено проширување на ограничувањата на ОБС за одреден временски период. Секоја од страните ќе ја извести другата страна во догледно време доколку се случат промени во списокот на овластени претставници и нивните информации за контакт;

или

- (б) суспендирање на спроведувањето на постапката за распределба на ОБС и примена на рго-тата постапката (за пропорционална распределба), според став 8.4, за секој ден за гас Д на крајот од кој ВБП не е во границите на ограничениот опсег. Секој ден за гас Д за кој важи рго-тата постапката, ОБС се ажурира со пресметување на ВБП, земајќи ја предвид ДБП што е еднаква на нула (0).

Член 11 – Извештај за дневна и месечна распределба

11.1 Конечната распределба на количини на природен гас за секој ден на гас во месецот М и за секој пар на корисници на мрежа, врз основа на валидирани мерења, ќе се спроведе до 14:00 по средноевропско време од четвртиот календарски ден од месецот, веднаш по месецот М .

11.2 Дневните и месечните протоколи за распределба на количината се издаваат од БУЛГАРТРАНСГАЗ и потпишани од ГА-МА. Протоколите за дневни и месечни распределби ќе бидат во согласност со претходно одобрените обрасци во Анекс 4. Количествата на природен гас, изразени во волуменски единици, се регистрирани во протоколите за распределба само за референтни цели.

Протоколите за распределба на количина се издаваат откако ГА-МА ќе му обезбеди на БУЛГАРТРАНСГАЗ мерни протоколи за количина и квалитет на гас како во Анекс 7, а исто така ќе вклучуваат и одделни протоколи за распределба на парови на корисници на мрежата.

11.3 Податоците во протоколите за распределба на количина се користат од БУЛГАРТРАНСГАЗ и ГА-МА за комерцијални цели.

11.4 БУЛГАРТРАНСГАЗ секојдневно ќе испраќа до ГА-МА известување за документ за состојба на сметка (ACCSIT) што содржи ВБП на ОБС, во согласност со форматот Edig@s-XML, најдоцна

до 11:00 часот средноевропско време, на денот D+1. Во случај да се користи резервен комуникациски метод, БУЛГАРТРАНСГАЗ на ГА-МА ќе ѝ го издаде и испрати дневниот извештај на ОБС за денот Д како ексел датотека, во согласност со стандардната форма од Анекс 9

Член 14 - Ограничувања

Секогаш кога се приближува или надминува ограничувањето за спецификацијата за квалитетот на гасот според Анекс 5, БУЛГАРТРАНСГАЗ и ГА-МА се известуваат меѓусебно за тоа и страната-примател ќе вложи голем напори да прифати природен гас кој не е во согласност со спецификацијата за квалитетот на гасот (Анекс 5) ако прифаќањето на

таков несообразен природен гас не ја загрозува безбедноста и/или интегритетот на системот за транспорт на примателот.

Во зависност од позицијата на страната-примател во врска со безбедноста и/или интегритетот на транспортниот систем, гасот ќе биде или нема да биде прекинат, додека страната-испорачател ќе преземе итни активности за да ги врати својствата на гасот или да контактира со нивниот првичен оператор и ќе издаде барање за корективни активности за да ги врати својствата на гасот во спецификација што е можно поскоро.

Ако за време на секој ден за гас (Д) се појави итна ситуација, што предизвикува намалување на капацитетот, (на пример, прекин на компресорот, истекување, итн.) БУЛГАРТРАНСГАЗ и/или ГА-МА ќе реагираат навремено за да го минимизираат влијанието на таков настан со вложување напор и разумни мерки.

Двете страни се обврзуваат да обезбедат брза размена на сите релевантни информации (размена во рок од 1 час по појава на вонредна состојба), што може да влијае на количината на гас што се транспортира во иднина и параметрите за квалитет на гасот.

- (а) комуникацијата се изведува преку телефонски повик за информации, проследена со писмена потврда;
- (б) кога се јавува вонредна состојба на мрежата на страна што влијае на ТИ, соодветната страна без одложување ќе ја извести другата страна во врска со можното влијание врз количините на гас што може да се транспортираат преку ТИ.
- (в) кога страната смета дека постои евидентна опасност за безбедноста и/или стабилноста на системот и настан во вонредна состојба може да има влијание врз потврдените количини на корисниците на својата мрежа, штом е разумно практично, секоја страна ќе ги извести своите соодветни погодени мрежни корисници кои се активни при ТИ за последиците за потврдените количини;
- (г) штом ќе заврши вонредната состојба, соодветната засегната страна ќе ја извести другата страна што е можно порано и секоја страна соодветно ќе ги известат засегнатите корисници на мрежата.

Податоците за контакт на страните поврзани со вонредни активности се наведени во Анекс 6А, Анекс 6Б.

Член 24 - Преоден период

Двете Страни се согласуваат дека за преоден период до 01.10.2023 година ќе се применуваат следните услови над соодветните услови веќе дефинирани во Договорот за интерконекција:

- Референтната температура треба да биде 20°C каде што е дефинирано 0°C;
- Ден на гас е периодот од 08:00 часот по средноевропско време до 08:00 часот по средноевропско време наредниот ден наместо периодот од 06:00 часот по средноевропско време до 06:00 часот по средноевропско време следниот ден;
- Главните мерења за фискални пресметки и комерцијална употреба ќе се вршат во стандардни кубни метри на референтна температура од 20°C.

- Прогнозираните GCV ќе се објавуваат на дневна основа на интернет-страниците на Страните со цел да се информираат корисниците на мрежата од двете страни како да ги претворат волумените во енергија и обратно за да се избегне несовпаѓање.
- GAS INSTITUT, VEG APELDOORN NIEDERLANDE ќе биде лабораторија за определување во преодниот период.

По взаемна согласност помеѓу двете Страни, преодниот период за некои точки може да заврши и порано ако неопходните чекори се завршени порано од ГА-МА.